ಶ್ರೀ ಆರ್. ವಿ.ದೇಶಪಾಂಡೆ : ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚರ್ಚೆ ನಾಳೆ ಮಾಡೋಣ.ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ.

1992ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಫೀಜುಗಳ ಮತ್ತು ದಾವೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ ನಿಗದಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕ.

ಪರ್ಯಾಲೋಚನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ : (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು) ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೀಣಿಯವರೆ, 1992ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಫೀಜುಗಳ ಮತ್ತು ದಾವೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ ನಿಗದಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಸಾರಗಳ ಸಚಿವರು) : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆವಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಾವೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಶತ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್‌ನ್ನು ನಾವು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಂದು ಅವರು ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದವರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದರೆ

"levy of court fee at rates reaching ten percent advaloram operates harshly and almost tends to price Justice out of the reach of mainly distressed litigants prescription of such high rates of court fee even in small claims as also without an upper limit in larger claims is perilessly close to arbitrariness and uncontitutionality.

ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರು ಮುಂದೆ ಗ್ರೆಡೇಷನ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲನೆ 15,000ಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್‌ನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ. 15,000ದಿಂದ 75,000ದವರೆಗೆ ಏಳೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದೆಯೋ ಆದರಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅನಂತರ 75,000ರಿಂದ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷದವರೆವಿಗೂ ಏಳು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷದಿಂದ ಐದು ಲಕ್ಷದವರೆವಿಗೂ ಆರು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಐದು ಲಕ್ಷದಿಂದ ಏಳೂವರೆ, ಲಕ್ಷದವರಿಗೆ ಐದೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹೀಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಎಂಭತ್ತು ಲಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಅಧಿ ನಿಯಮದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಲಾಭವು ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಏಳೆಂಟು ಕೋಟಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಒಂದು ಆದೇಶದಂತೆ ಮತ್ತು ಲಿಟಿಗೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಕಕ್ಷಿದಾರರುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಷ್ಟವಾದರೂ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಬಾರದು ಎಂಬ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್

ಆದೇಶದಂತೆ ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

+ ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬಿಲ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತದಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಕೌಜಲಗಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ರೆಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಡಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗಬಹುದು ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫೈಲುಗಳು ಮೌಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. Justice delayed is justice divided ಇವತ್ತು ಜನ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೂ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ವ್ಯಾಜ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀಸ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಬಾರದು, ದುರುಪಯೋಗವಾಗಬಾರದು. ಈ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗೋಣವಂತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇವತ್ತು ಅದರ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಟಿಗೇಷನ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಲೋಕ್ ಅದಾಲತ್‌ಗಳಿವೆ. other judicials ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ. ಈಗ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೇಸ್ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕೋರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಬರ್ಡನ್ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಡಿಸಿಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಒಂದು ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ಫಾರ್ ಅಂಡ್ ಎಗೆನೆಸ್ಟ್ ಡಿಸಿಷನ್ ಆದರೆ ಅದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತನಕ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟ್ ತನಕ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಲೋಕ್ ಅದಾಲತ್ ರೋಲನ್ನು ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಸ್ಕೋಪ್‌ನ್ನು ವೈಡನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಲಿಟಿಗೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಲಿಟಿಗೆಂಟ್ಸಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತಾವು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

+ ಶ್ರೀ ಜೆ.ಸಿ. ಮಧುಸ್ವಾಮಿ : ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ಲಮ್‌ಸಮ್ ಅಮೌಂಟ್ ಫಿಕ್ಸ್‌ಮಾಡಿ ಅದರಮೇಲೆ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಕಳೆದಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ತಾವು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಬರೀ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್‌ನ್ನೇ ಈ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಟ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಲಿಮ್‌ಸಮ್ ಅಮೌಂಟ್ 20 ಲಕ್ಷದಿಂದ 80 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೀರೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ತಾವು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು 7 ಲಕ್ಷದಿಂದ 5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ಲಸ್ ಅರ್ಧ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ತಾವು ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ ಅದನ್ನು ತಾವು ಬ್ರೀಫಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

6.10 ಪಿ.ಎಂ

+ಶ್ರೀ ಬಿ.ಹೆಚ್. ಬನ್ನಿಕೋಡ್ (ಹಿರೇಕೆರೂರು) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೀಣಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಇದು ಬಡವರಿಗೆ ಭಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಆದರೆ ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶುಲ್ಕ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿಜ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಬಡವರಿಗೆ ಭಾರವಾಗಬಾರದು, ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ನಿರ್ಣಯ ಆದೇಶ ಏನಿದೆ, ಆ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಆದೇಶದ ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 15,000ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇವರು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 15,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಆಸ್ತಿ ಮೌಲ್ಯ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ? ಇವರೇ ಸಬ್‌ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 500-600 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗತಕ್ಕ ಜಾಗವನ್ನು 10,000 ರೂಪಾಯಿ ನೋಂದಾವಣೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ 10,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಲೇಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತೆ 15,000 ಇಟ್ಟರೆ ಆಸ್ತಿ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು, ಒಂದು ಜಾಗದ ವ್ಯಾಜ್ಯ, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಜಮೀನಿನ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಇರಬಹುದು, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 15,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇರುವುದನ್ನು 40,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಡವರು ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು, ಕೂಲಿಗಾರರು, ಬಡವರು ಐ.ಆರ್.ಡಿ.ಪಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 10,20 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಪಿಎಂಸಿ ಯವರು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಡವರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ ಭಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ 100ಕ್ಕೆ 10ರಷ್ಟು ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ತುಂಬಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಕೀಲರ ಫೀಸ್ 100ಕ್ಕೆ 10ರಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಐಆರ್‌ಡಿಪಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಲ ಪಡೆಯುವರಿಗೆ ಭಾರವಾಗದಂತೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಾಗೂ ಬಡವರ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀಯನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾಮಿನಲ್ ಆಗಿ ಇಡಬೇಕು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೋರ್ಟ್ ಪೀಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷೀಣಿಯವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

+ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಹೆಚ್. ಕೌಜಲಗಿ (ಬೈಲಹೊಂಗಲ) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೀಣಿಯವರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮಸೂದೆ

1989ರ ಸುಪ್ರೀಕೋರ್ಟ್ ಆದೇಶದ ಪುಟ 100ಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತರಲಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ತುಂಬತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಎರಡನೆಯದು ರಾಜಸ್ತಾನ, ಮೂರನೆಯದು ಗುಜರಾತ್, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ರಾಜ್ಯಗಳೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ, ರಾಜಸ್ತಾನ, ಗುಜರಾತ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗಣನೆಗೆ ತಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ನೆರವು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮ ಇದ್ದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶುಲ್ಕ ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಮಗೆ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ, 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗಿನ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿ ಯಾವುದೇ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀವು 15,000 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ತೆಗದುಕೊಂಡಾಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥಾದ್ದು 375 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ತಾವು ತಂದಂತಹ ಮಸೂದೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುರು 375 ರೂಪಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸುಧಾರಿಸಿ ಮಾದಿರಿ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ 10,15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಮೆಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಉಳಿದಿದ್ದು ಮೊದಲು 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಏನಿತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ 80,000 ಇದ್ದಾಗ 8,000 ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 8 ಲಕ್ಷ ಇದ್ದಾಗ 80,000 ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬಹುದು.

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಕಾರರು, ಬಡಬಗ್ಗರೇ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕೇಸುಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಾವು 10 ಸಾವಿರದಿಂದ 15 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ವಿಚಾರಗಳು ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ, ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಡವಾಗದೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಕೋರ್ಟ್ಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದೆ. ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಲೋಕ್ ಅದಾಲತ್ ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 1 ಸಾವಿರ ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಲೋಕ್

ಅದಾಲತ್ ಮೂಲಕ ಈಗಾಗಲೇ 30ರಿಂದ 40 ಸಾವಿರ ಕೇಸ್‌ಗಳು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬನ್ನಿಕೋಡ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಕೌಜಲಗಿಯವರ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಾವೆಗೆ 1500 ರೂಪಾಯಿ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು 35 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಎಂದರೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಇದು ಮೊದಲನೆ ಹೆಜ್ಜೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇವತ್ತು ದಾವ ಹಾಕುವವರು ಯಾರೆಂದರೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಬಡವರು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಣ ಉಳ್ಳವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲೆಂಡಿಂಗ್ ಏನಿದೆ practically it is non-existing ಈ ಡೆಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಾನೂನು ಬಂದಮೇಲೆ ಖಾಸಗಿಯವರು ಸಾಲ ಕೊಡುವುದು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸಾಲವನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಆಫೀಸನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದವರು ಇವತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಜನರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಂತಹ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ 7ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮತ್ತು 6 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಒಟ್ಟಾರೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಲ್ಲ. ಮೊದಲ 15,000ಕ್ಕೆ 375 ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಂದರೆ 15,000ದಿಂದ ಮುಂದೆ 75,000ವರೆಗೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಳೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ 4,875 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆ ಲಿಮಿಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೋ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಡಿಮೆ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಇದೆ ಹಾಗೂ ಜನರ ಆಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರು : ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಏನೆಂದರೆ "1992ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಫೀಸುಗಳ ಮತ್ತು ದಾವೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ ನಿಗದಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪರ್ಯೋಲೋಚಿಸುವುದು"

ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಖಂಡ ಖಂಡವಾಗಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪರ್ಯೋಲೋಚಿಸುವುದು

ಖಂಡ-2

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರು : "ಖಂಡ 2 ಈ ವಿಧೇಯಕದ ಅಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ"

ಪ್ರಸ್ತಾವ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು

(ಖಂಡ 2 ಈ ವಿಧೇಯಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು)

ಖಂಡ 1 ಇತ್ಯಾದಿ

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರು : ಪ್ರಸ್ತಾವ ಏನೆಂದರೆ "ಮೊದಲನೆ ಖಂಡ ದೀರ್ಘ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿನಿಯಮಗೊಳಿಸುವ ಸೂತ್ರ ಸಂಹಿತೆ ವಿಧೇಯಕದ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ"

(ಮೊದಲನೇ ಖಂಡ ದೀರ್ಘ ಶೀರ್ಷಿಕೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿನಿಯಮಗೊಳಿಸುವ ಸೂತ್ರ ಸಂಹೀತೆಗಳನ್ನು ಈ ವಿಧೇಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು)

ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಅಂಗೀಕಾರ

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು) : ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೆ, 1992ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಫೀಸುಗಳ ಮತ್ತು ದಾವೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ ನಿಗದಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರು : ಪ್ರಸ್ತಾವ ಏನೆಂದರೆ "1992ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಫೀಸುಗಳ ಮತ್ತು ದಾವೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ ನಿಗದ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು"

ಪ್ರಸ್ತಾವ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಮಸೂದೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರು : ಸಭೆ ಈಗ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11-00 ಗಂಟೆಗೆ ಸಮವೇಶಗೊಳ್ಳುವುದು

(ಸದನವು 6 ಗಂಟೆ 22 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿ, ಪುನಃ ದಿನಾಂಕ 6ನೇ ಜನವರಿ ಮಾಹೆ 1993ರ ಬುಧವಾರರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು)

(+ ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ).